

❁ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ปราชญ์ชาวบ้าน

เทศบาลตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านล้อม อำเภอยางชุมน้อย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
ภูมิปัญญาด้านรำโนราห์					
1	นางหนูจันทร์ แก้วอ่อน	3/2	1		
2	นายพงษ์พัฒน์ เมืองน้อย	45	12		
3	เด็กชายวันชนะ ทิลมัย	59/1	12	061-2471032	จูน ดาวรุ่ง
4	นางเพ็ญนภา อยู่ดวง	36	8		
ภูมิปัญญาด้านเพลงบอก					
1	นายเสริม ช่วยบำรุง	291	5		
2	นายเวียน รอดเจริญ	144	5		
ภูมิปัญญาด้านกลองยาว					
1	นายเอกกะชัย พลพิชัย	58/4	16		
2	นายสุชีพ บุญเหลือ	46	8		
ภูมิปัญญาด้านหนังตะลุง					
1	นายคนองศิลป์ ชิตรกุล	39	6		
2	นายเอกวัฒน์ เขียวชะอุ่ม	78/1	8		
ภูมิปัญญาด้านการแต่งกลอน					
1	นายประจวบ ชูสวัสดิ์		10		
ภูมิปัญญาด้านทำขนมเดือนสิบ					
1	นางวรรณโณ จิตรรัตน์	33	1		
ภูมิปัญญาด้านจักสาน					
1	นายเจิม ทองพันธ์	45/4	2		
2	นางฉิ้น วรดิษฐ์	276	2		
3	นายจเร กิมเสาว์	169/5	4		
4	นายปาน พันธวงษ์	153	5		

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านลือ อำเภอยะยงระ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
5	นายเสริม ช่วยบำรุง	291	5		
6	นายตอม รอดเจริญ	317/5	6		
7	นางสร้อย ธาณีรัตน์	318/8	10	064-9526139	
8	นางวรรณดี เมืองน้อย	45	12		
9	นางวิลาศ คมบาง	52/2	12		
10	นายเชวต แซ่อื้อ	49/1	12		
11	นายสมเกียรติ ชูทัพ	94/2	14		
12	นายสุวิทย์ เพชรสงค์	20	16		
13	นางสมจิตร ธิมาไชย	3	16		
14	นางสาวดาริน อัยราคม	8/4	16		
15	นางถนอม เพชรสงค์	20	16		
16	นายสงว ถนงแก้ว	252	17	098-0485175	จักรสานตะกร้า ไม้กวาดดอกหญ้า
17	นางเพ็ญศรี นนทศักดิ์	180	18		
18	นางปราณี ทองนุ่น	136/1	18		
19	นายสุรทิพย์ โสทธิพิภย์	180	18		
20	นางอุทัย ถาวร	274	18	081-0820286	
21	นายพัฒนา อ่อนภักดี	188	18	087-3831274	
22	นางอาภรณ์ สุขพงษ์	162/4	18	084-8403628	ไม้กวาดดอกหญ้า
ภูมิปัญญาด้านครกสีข้าวกลึง					
1	นายสหัส ปรีชา	28	16	082-4123515	
ภูมิปัญญาด้านนวดแผนไทย					
1	นายสมจิตร ชูสม	67	2		
2	นางโสภา หนูจันทร์แก้ว	96	12		

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
3	นายอภิชาติ กุลเกื้อ		13		
4	นางสาวลำไย ศรีทองปลอด	62/2	8	062-4798219	ร้านปานนวดแผนไทย (20/5 ม.2)
ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนจีน					
1	นางहनุรินทร์ พยัคฆา	1/5	6	095-0288448	ฝังเข็ม
ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย					
1	ยาบสมโชค สวัสดิ์	56/3	11		
ภูมิปัญญาด้านหมอยาแผนโบราณ					
1	นายแซม สมวงศ์	22	2		
2	นางสวัสดิ์ พรหมจันทร์	56	1		
ภูมิปัญญาด้านสาธารณสุขชุมชน					
1	นางรัตนา ราชพิบูลย์	130/1	5		
2	นางอุษา บุญทอง	267	5		
3	นางราตรี เริงสวัสดิ์	42	12		
ภูมิปัญญาด้านพิธีทางศาสนา					
1	นายสมบูรณ์ คตกาล	148/2	5		
2	นายโสภณ พันธวงษ์	126	5		
3	นายเกตุ ทองนุ่น	85	8		
4	นายศักดิ์ วรรณ	6	8		
5	นายสมบัติ จรัสกุล	137/7	13		
6	นายเฉลิม วิจารณ์		16		
7	นายเสถียร วรรณโชติ	278	4		
8	นายปราโมทย์ ไทยฤทธิ	10/5	6	087-6244672	
9	นายชื่น เมืองน้อย	323/1	14		

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านล้อม อำเภอยางชุมน้อย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
ภูมิปัญญาด้านช่างปูน ช่างยนต์ ช่างไม้ ช่างเหล็ก					
1	นายสุพล จันทร์สอาด	1/12	6		
2	นายสาคร สวยสาย	89/1	8		
3	นายบัณฑิต พงษ์พิชิต	71	8		
4	นายทินกร อยู่ดี	66/2	12		
5	นายนवल ธรฤทธิ์	5	12		
6	นายสมยศ รองแก้ว	24/2	16	089-5886325	ตีเหล็ก
7	นายภักดี เกตุพันธุ์		8		
8	นายสุชาติ สวยสาย	89	8		
9	นายชีพ บุญเหลือ	45	8		
10	นายสันสกฤต บุญเหลือ	45/1	8		
11	นางจิราพร นรินทร์	30/9	4		
ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมสิ่งประดิษฐ์					
1	นางแฉล้ม ปรางทอง	1/4	11		
2	นางเพิ่มสุข หอมแก้ว	551	5		
ภูมิปัญญาด้านงานแกะสลัก					
1	นางสาวปาริชาติ นิมนต์	97	12		
2	นายสุทธิ รียาพันธ์	321	14		
ภูมิปัญญาด้านหมोजับเส้น					
1	นายเสน่ห์ เพชรสวัสดิ์		7		
ภูมิปัญญาด้านหมอแผนโบราณ (พ่นริม)					
1	นายสมจิตร ภิรมย์	172	7		
2	นายสวาท ศรีประวรรณ	260	10	083-6470593	

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านล้อม อำเภอยางสะระ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม					
1	นายสุรียา ชูสีสุข	65	8	084-9639388	
2	นายฉลาด ชัยพิจิตร	255/1	10		
3	นายอุดม หมวดทิพย์	283/5	10		
4	นายประสิทธิ์ อำน้อย	141/1	15		
5	นายนิล้อง คงเจริญ		15		
6	นายศิริ ชังทอง	9/2	15		
7	นายประสงค์ อำนวย	23	8		ยางพารา ผลไม้
8	นายมนชัย มีช่วย	7	8		ยางพารา ผลไม้
9	นายสุรียา ชูมีสุข	65	8		ยางพารา ผลไม้
10	นายเชี่ยว ถาวร	81/1	14		ยางพารา ผลไม้
11	นายรังสิต ภิรมย์	90	14	061-2242859	ทุ้ง หนอง นา โมเดล
12	นายอุดมศักดิ์ เพชรมาก		1		ทุ้ง หนอง นา โมเดล
13	นายสุวัฒน์ ดาวเรือง	251	17	091-8254710	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
14	นายสมเกียรติ วิจารณ์	76/2	11	084-8983877	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
15	นางหนูเจียร มีแก้ว	61/1	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
16	นายกลาย ชังขาว	85/6	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
17	นายไกรภพ เพชรเชนทร์	64/1	11	088-4477512	เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
18	นางเสรา กุลภัทรแสงทอง	62/1	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
19	นางฉลวย ปรางทอง	2/3	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
20	นายไพรัช ฤดี	65/9	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
21	นางกัญญา กุหลาบ	84/4	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
22	นายสุรชัย ปรีชา	24/7	11		เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านลือ อำเภอยางชุมน้อย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
23	นางสาวสายนที ชุมทอง	1/3	11	093-6121101	เกษตรกรทฤษฎีใหม่/เกษตรกรผสมผสาน
24	นายพยุธ นรินทร์	1/9	6	087-268552	เกษตรกรทฤษฎีใหม่/เกษตรกรผสมผสาน
25	นายสุพร สวัสดิวงศ์	5/2	6	087-276487	เกษตรกรทฤษฎีใหม่/เกษตรกรผสมผสาน
26	นายเล็ก อินทร์ศิริ	3/3	11	062-6455923	เกษตรกรทฤษฎีใหม่/เกษตรกรผสมผสาน
27	วันดี หมวดทิพย์		10		อนุรักษ์ป่า
ภูมิปัญญาด้านหมอดินอาสาแบบผสมผสาน					
1	นายประสิทธิ์ ดัชยฤกษ์วัช	264	5		
ภูมิปัญญาด้านอาสาปศุสัตว์					
1	นายเจริญ ไชยชัง	153/6	5		
2	นายสุพัฒน์ชัย รวิวงศ์		13		
ภูมิปัญญาด้านประมงอาสา					
1	นายเจริญ ไชยชัง	153/6	5		
2	นายท่วย หนูสีดำ		10		
ภูมิปัญญาด้านผลิตเครื่องแกง					
1	นางประจบ เสือแก้ว	51/1	8		
2	นางฉวีวรรณ ศรีระวิ	31	8		
3	นางจารึก จันทร์เกลี้ยง	106/1	8		
ภูมิปัญญาด้านสมุนไพรไทย					
1	นางจ้านง สุระกา	225/1	9		ยาแผนโบราณ
2	นายจำเนียร นุ่นสุวรรณ	37	16		
3	นายเวช ชินาพร	288	6		
4	นายสวาท ศรีประวรรณ	260	10		
5	นางสาวนิตยา เจริญกุล	20/4	8		ช่องปากและฟัน

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

ของตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่		โทรศัพท์	หมายเหตุ
		บ้านเลขที่	หมู่ที่		
ภูมิปัญญาด้านการเลี้ยงสัตว์					
1	นายประจวบ เพชรโตรม	232/1	10		
2	นายประพันธ์ หงส์ทอง	84/5	11		
3	นางยุพิน แก่นแก้ว	69/6	11		
4	นายปรีชา ชอบผล	287	10		
5	นายประจัน แก้วคง		10		
6	นายธรรมยุทธ์ หนูสงค์		10		สุกร
ภูมิปัญญาด้านการเย็บเสื้อผ้า					
1	นางนฤมล พยหะ	28/2	12		
2	นางบรรจงจิตร บัวหนู	104	12		
3	นางราตรี วิธูสุวรรณ	2/9	15		
ภูมิปัญญาด้านตั้งศาลพระภูมิ					
1	นายพงษ์พัฒน์ เมืองน้อย	45	12		
ภูมิปัญญาการทำข้าวหลาม					
1	นายสมหมาย พรหมชาติ	25	12		
ภูมิปัญญาการทำขนมไทย					
1	นางจำรัสโฉม พูลสวัสดิ์	9/2	15		
2	นางจารุวรรณ ทองแก้ว	9/3	15		
3	นางสมร ทองนุ่น	85	8		

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เกษตรทฤษฎีใหม่

โคก หนอง นา โมเดล

นายรังสิต ภิรมย์

ข้อมูลส่วนตัว

ว ๑ ปี เกิด 20 เมษายน 2526
ที่อยู่ 90 หมู่ที่ 14 ต.บ้านล้อง
อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 061-2242859

การสืบทอดภูมิปัญญา

“ภูมิสำเนาอยู่ที่อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่ออายุ 7 ปี ได้ย้ายมาอยู่บ้านพ่อเฒ่า หมู่ 14 ตำบลบ้านล้อง เมื่อจบการศึกษา ได้ไปทำงานบริษัทที่กรุงเทพฯ ประมาณ 10 ปี จากนั้นได้ลาออก และกลับมาเปิดร้านรับซื้อน้ำยางที่บ้านเกิดอำเภอพิบูล ประมาณ 4 ปี ประสบภาวะราคาขายพาราตกต่ำจนกิจการขาดทุน จึงตัดสินใจ กลับมาที่นี่ (หมู่ 14 ตำบลบ้านล้อง) อีกครั้ง ได้เริ่มเรียนรู้การทำ

เกษตรไร่นาสวนผสมจากพ่อเฒ่า(ตาวัสต์) และได้รับโอกาสจากผู้ใหญ่ชานาญ สุขสวัสดิ์ ให้เป็น ตัวแทนหมู่บ้านเป็น อาสาพัฒนา (อสม.) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมอдинอาสา ได้เข้า อบรมและเรียนรู้เกษตรอินทรีย์กับปราชญ์ต่างๆ หลายครั้ง กระทั่งประมาณปี พ.ศ.2557 ได้ร่วม อบรมและพบกับน้ำวัณน์ (นายสุวัณน์ ดาวเรือง) รู้สึกประทับใจและเคารพนับถือในความเป็น กัลยาณมิตรถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำเกษตรอินทรีย์ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนทั้งความรู้ และช่วย เสนอโครงการไปยังสำนักงานพลังงานจังหวัด สุราษฎร์ธานีได้รับเครื่องอบแห้งพลังงาน แสงอาทิตย์ ให้กำลังใจจนกระทั่งตนเองมีความมั่นใจและมุ่งมั่นในการทำเกษตรอินทรีย์อย่าง จริงจังตั้งแต่นั้นมา”

พัฒนามาสู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล

เมื่อได้เรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์จากปราชญ์หลายคน ตนเองได้สะสมความรู้และนำมาทดลองทำที่บ้าน ในพื้นที่ 8 ไร่ ที่ดินเดิมมีสภาพเป็นนาข้าวและพื้นที่ โคกสวน จึงได้พัฒนาต่อมาจากสิ่งที่มีอยู่แล้วด้วยการ ทำน้ำหมัก ปุ๋ยหมัก นำมาใช้กับนาข้าว นาบัว ปลูกผัก สวนครัว มังคุด ทุเรียน หนาม มะพร้าว กล้วย มะละกอ มะนาว กระทั่ง ในปี 2560 ได้รับการคัดเลือก จากสถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ ได้แก่ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ด้าน

โคก หนอง นา และด้านการจัดการดินโดยใช้เทคโนโลยีกรมพัฒนาที่ดิน ต่อมาในปี 2562 สำนักงาน เกษตรอำเภอเวียงสระได้ส่งเข้าประกวดเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ได้รับรางวัลอันดับ 2 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และได้รับคัดเลือกจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินสุราษฎร์ธานี (สปก.) ให้เป็น ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานประมงและปศุสัตว์อำเภอเป็นศูนย์ ศพก. ด้านประมงและปศุสัตว์ และ ในปี 2564 ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานพัฒนาชุมชนให้เป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ “โคก หนอง นา โมเดล” เกษตรแนวใหม่ตามศาสตร์ของพระราชา

ฐานการเรียนรู้ โคกหนองนาโมเดล

ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

ปุ๋ยหมัก
น้ำหมักชีวภาพ

เพาะพันธุ์พืช

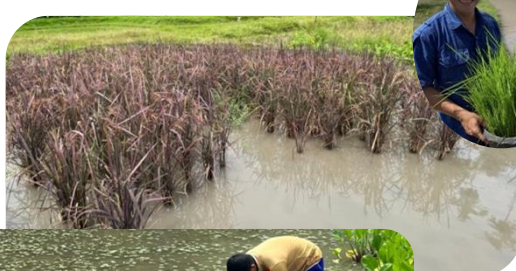
วัว หมู หุหลุม
ไก่ไข่ ไก่เนื้อ

เลี้ยงปลา กุ้ง

นาข้าว
นาบัว

ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

ภูมิปัญญา

แพทย์แผนจีน

นางหุรินทร์ พยัคฆา

ข้อมูลส่วนตัว

ว ๑ ปี เกิด 2496
ที่อยู่ 1/5 หมู่ที่ 6 ต.บ้านส้อง
อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 095-0288448

ประวัติการสืบทอดภูมิปัญญาแพทย์แผนจีน

พ.ศ.2514 ได้เข้าป่าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยที่บ้านเขาช่องช้าง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อมาในปี พ.ศ.2520 ได้เรียนรู้ศาสตร์การรักษาผู้ป่วยด้วยวิชาการแพทย์แผนจีน ได้เรียนรู้การรักษาโรคและรักษาบาดแผลจากสงคราม โดยให้การฝังเข็มเป็นหลัก ร่วมกับการใช้ยาแผนปัจจุบัน โรคที่รักษาในขณะนั้นได้แก่ โรคหวัด รักษาด้วยยาแผนปัจจุบันร่วมกับการฝังเข็มบริเวณหลังมือ แขน และขมับ บาดแผลสงคราม ไข้ตั้ง และอาการที่ต้องผ่าตัดตนเองมีบทบาทในการฝังเข็มจุดชาเพื่อให้หมอสามารถผ่าตัดคนไข้ได้โดยไม่ต้องอาศัยยาชาซึ่งในขณะนั้นมีจำนวนจำกัดและจัดหาลำบาก นอกจากนั้นโรคที่มีผู้ป่วยเป็นจำนวนมากคือโรคไข้มาลาเรีย การรักษาใช้วิธีการฝังเข็ม ร่วมกับยาสมุนไพรและยาแผนปัจจุบัน ผู้ป่วยโรคไข้มาลาเรียที่รักษาด้วยวิธีนี้หายดีทั้งหมด

ที่มา: https://suratts.mots.go.th/news_view.php?nid=378

ที่มา: https://suratts.mots.go.th/news_view.php?nid=378

ต่อมาในปี พ.ศ.2526 ได้ออกจากป่าและกลับมาอาศัยที่บ้าน ด้วยความรู้และประสบการณ์รักษาโรคด้วยวิชาฝังเข็มที่ติดตัวมาตนเองรู้สึกภาคภูมิใจในวิชาความรู้ มีความรักห่วงใยในความรู้ นี้จึงต้องการสืบทอดและนำวิชาความรู้นี้ช่วยรักษาผู้คนที่คลายความทุกข์ทรมานจากโรคต่างๆ เท่าที่จะสามารถรักษาได้ จึงได้แสวงหาวิธีการที่จะสามารถนำวิชาการรักษาโรคด้วยการฝังเข็มมาใช้ในการรักษาผู้ป่วยในสังคมได้ถูกต้องตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข

จึงได้เข้าอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนจีน ณ วิทยาลัยพยาบาลราชชนนี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเวลา 2 เดือน ได้รับใบประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีน จากนั้นก็ได้เปิดรับรักษาผู้ป่วยที่มีความสนใจการรักษาโรคด้วยการแพทย์แผนจีนทั่วไป มีผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาจากหลากหลาย บ้างมาจากต่างตำบล ต่างอำเภอ กระทั่งจากต่างจังหวัด

อุปกรณ์การรักษา

1. เข็มทองแดง ที่ใช้เป็นประจำมี 3 ขนาด ผลิตและนำเข้าจากประเทศจีน
2. แอลกอฮอล์
3. เตียงนอน/เก้าอี้นั่ง

เข็มทองแดง

ขั้นตอนการรักษา

ตรวจอาการเบื้องต้นด้วยการถามอาการเจ็บป่วย

1. เตรียมอุปกรณ์
2. ฟังเข็มตามอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย
3. นัดมารับการรักษาตามขั้นตอนของแต่ละโรค

ระยะเวลาในการรักษา

จากประสบการณ์รักษาโรคที่ผ่านมามีอาการป่วยที่เข้ารับการรักษาได้แก่ ปวดข้อ ไหล่ติด อัมพฤต อัมพาต ไข้หวัด

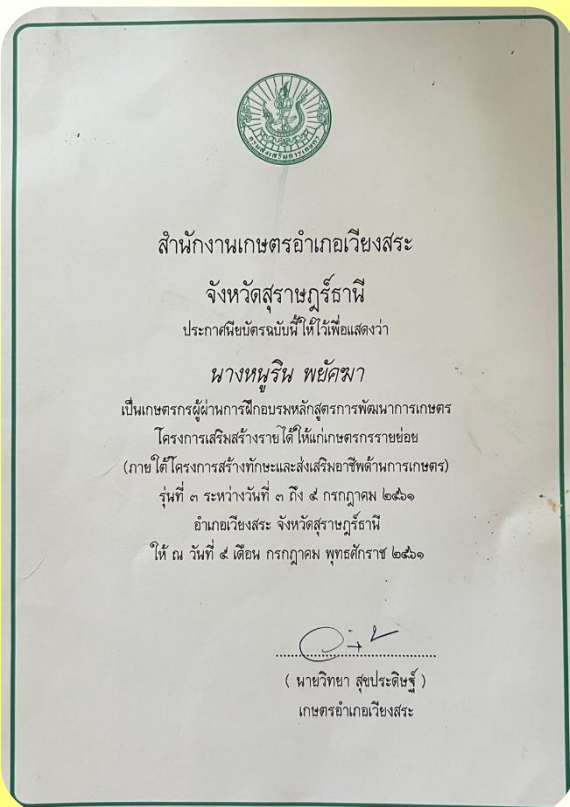
1. โรคไข้หวัด รักษาฝังเข็มประมาณ 3 วัน
2. โรคปวดข้อ ไหล่ติด รักษาฝังเข็มต่อเนื่อง 7 วัน หยุด 7 วัน สังเกตอาการหากดีขึ้น หยุดรักษา หากยังมีอาการปวดรักษาต่อเนื่องอีก 7 วัน
3. อัมพฤต อัมพาต รักษาฝังเข็มต่อเนื่อง 10 วัน หยุด 10 วัน - 1 เดือน นัดมารักษาต่อ หากมีอาการ

คำรักษา

คำรักษาด้วยการฝังเข็มมีราคาค่าฝังเข็ม ไม่เกิน 20 บาท/เข็ม

ใบประกอบวิชาชีพ

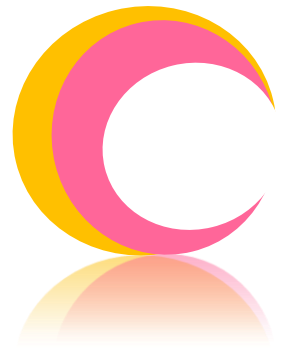

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ไม้กวาดดอกหญ้า

(ดอกยง)

นางอาภรณ์ สุขพงษ์

วัน เดือน ปี เกิด 5 ม.ค. 2514

ที่อยู่ 162/4 หมู่ที่ 18 ต.บ้านส้อง

อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 084-8403628

การสืบทอดภูมิปัญญาไม้กวาดดอกหญ้า

“พื้นที่บริเวณหมู่ที่ 18 และใกล้เคียงมีดอกหญ้าหรือชาวบ้านเรียกว่า ดอกยง เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อยู่ตามเชิงเขาหรือพื้นที่สูง ภูมิปัญญาการทำไม้กวาดดอกหญ้าจึงถูกสืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่น เมื่อตนเองมีอายุประมาณ 40 ปี ได้รับการถ่ายทอดความรู้การทำไม้กวาดดอกหญ้าจากยาย เมื่อเรียนรู้จบก็ได้ฝึกทำด้วยตนเองประมาณ 1 วัน ก็สามารถทำได้เอง”

อุปกรณ์การทำไม้กวาดดอกหญ้า

ดอกยง

1. ดอกยง ต้องเก็บตอนดอกแก่ในเดือนยี่ถึงเดือนสาม เก็บมาแล้วต้องระวังไม่ให้โดนน้ำ หากโดนน้ำดอกยงจะเป็นสีแดงฟูฟอง
2. เหล็กลวด สำหรับสอดเป็นโครงหัวไม้กวาด
3. ไม้ไผ่เหลาให้เรียบ สำหรับสอดตัวด้าม
4. เช็มเหล็กสำหรับเย็บไม้กวาด
5. เชือกฟาง

ขั้นตอนการทำไม้กวาดดอกหญ้า

1. ตากดอกยง ประมาณ 1 อาทิตย์
2. พัดเอาดอกออกให้เหลือเพียงก้าน
3. ดึงดอกออกจากก้านตักแต่งให้มีขนาดเท่ากัน เตรียมไว้ 19 ก้า

4. เริ่มผูกก้าแรก ตั้งหัวใส่เหล็ก ใช้ดอกที่ติดก้านมาประกบกับดอก ผูกเชือกให้แน่น ต่อด้วยก้าที่ 2 ผูกเชือกและเย็บด้วยเช็มให้แน่น จากนั้นจับก้าที่ 3 พร้อมด้วยใส่ไม้ไผ่เสริมด้ามให้แข็งแรงผูกเชือกและเย็บให้แน่น ผูกจนครบ 19 ก้า

5. เย็บถักหัว 5 ชั้น คอ 5 ชั้น

6. ดึงมัดด้าม และตัดหัวให้งอ

7. ใช้เวลาในการผูกไม้กวาดดอกหญ้า 1 อัน ประมาณ 45 นาที

จักสาน

นายทศพล ปรีชา

ข้อมูลส่วนตัว

ว ๑ ปี เกิด 1 กันยายน 2496
 ที่อยู่ 28 หมู่ที่ 16 ต.บ้านลือ
 อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
 โทรศัพท์ 082-4123515

เครื่องมือ

1. เลื่อย
2. พรำ
3. มีด

ผลงานจักสาน

กรงนก นาง สากตำข้าว ครกสีข้าว

การสืบทอดภูมิปัญญา

บิดามีฝีมือด้านการจักสานไม้ไผ่ จากไม้ไผ่ป่า ที่งอกอยู่ทั่วไปในบริเวณหมู่ 16 ตนเองได้เห็น และคอยเรียนรู้ช่วยงานในบางขั้นตอน ในที่สุดเกิดความสนใจอย่างจริงจัง จนเมื่อมีอายุ 30 ปี จึงได้สืบทอดภูมิปัญญาการจักสานจากบิดา อย่างจริงจังและสร้างผลงานจักสานตลอดมา

ผลงานโดดเด่น

ครกสีข้าว

การสานขึ้นรูปครก

1. ตัดไม้ไผ่ อายุประมาณ 2-3 ปี
2. เลื่อยตัดไม้ไผ่ความยาวตามขนาดที่ต้องการ
3. ฝานไม้ไผ่เป็นซี่ เหลือเหลี่ยมออก ในปริมาณครึ่งหนึ่งของไม้ไผ่ที่ต้องใช้ทั้งหมด
4. นำมาสานขึ้นรูป
5. เมื่อสานไม้ไผ่ที่เตรียมไว้หมดแล้วเริ่มเหลาไม้ไผ่มาสานขึ้นรูปต่อจนเสร็จ

การทำพื้นบดข้าว

1. ใช้ไม้หมากในการทำพื้นบดข้าว
2. เตรียมดินเหนียวหาได้จากในคลอง ต้องไม่มีทรายปะปน หรือหาจากจอมปลวก
3. ตากแดดให้แห้ง
4. ต้มให้เป็นผง
5. ร่อนผงดิน
6. นำผงดินมาคลุกเคล้ากับเกลือผง
7. นำมาอัดลงในซี่พื้นจนแน่นแล้วโรยเกลือผงลงไปอีกครั้งเพื่อไม่ให้ดินเหนียวแห้งแตก
8. นำพื้นบดมาเข้ารูปกับครก เมื่อขึ้นรูปเสร็จนำมาตากแดดให้แห้งจึงจะสามารถใช้งานได้
9. รวมเวลาในการทำครกสีข้าวประมาณ 3 เดือน

ตีเหล็ก

นายลมยก รongแก้ว

ข้อมูลส่วนตัว

ว ๑ ปี เกิด 23 มกราคม 2507
ที่อยู่ 24/2 หมู่ที่ 16 ต.บ้านล้อง
อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 089-5886325

เครื่องมือ/เครื่องจักร

1. เหล็กแหนบ เหล็กใบกบ
2. เครื่องตัดเหล็ก
3. เครื่องเจียร หินเจียร
4. เครื่องตีเหล็ก
5. ทัง
6. ตู้อเชื่อม
7. ถังแก๊ส
8. ถังออกซิเจน

การสืบทอดภูมิปัญญา

“ตนได้เรียนรู้และคอยช่วยพ่อเฒ่าตีเหล็กเป็นประจำ จนเมื่อเห็นว่าพ่อเฒ่าสูงอายุมากแล้วไม่สามารถตีเหล็กได้ จึงได้สืบทอดภูมิปัญญาการตีเหล็กจากพ่อเฒ่าอย่างจริงจังจึงเมื่ออายุประมาณ 40 ปี ในขณะนี้ตนเองได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาการตีเหล็กให้บุตรชายคนสุดท้อง”

เครื่องตีเหล็ก

เครื่องตัดเหล็ก

เหล็กแหนบ

ทัง

ตู้อเชื่อม

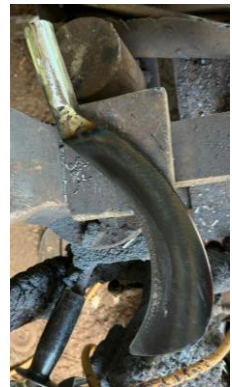
ขั้นตอนการตีเหล็ก

1. ตีเหล็กแหลมโดยใช้ไฟความร้อนสูง ขั้นตอนนี้ต้องใช้เครื่องตีเหล็กช่วยทุ่นแรงเพื่อให้ได้รูปร่างตามต้องการในเวลาสั้นลง

2. เจียรตกแต่งให้เป็นรูปร่างที่สวยงาม สมบูรณ์ ตกแต่งความคม

3. ชุบคม ต้องเผาเหล็กด้วยความร้อนสูงให้เหล็กแดงและนำไปชุบในน้ำมันเครื่องทันที

จากนั้นเข้าตำมให้กระชับพร้อมใช้งาน รวมระยะเวลาในการตีเหล็ก 1 ชิ้นงานประมาณ 1.30 ชั่วโมง

ผลงาน

นวดแผนไทย

นางสาวลำไย ศรีทองปลอด

ข้อมูลส่วนตัว

วัน เดือน ปี เกิด	9 ก.ค. 2509
ที่อยู่	62/2 หมู่ที่ 8 ต.บ้านลือ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
การบริการ	ร้านปานนวดแผนไทย เลขที่ 20/5 หมู่ที่ 2 ต.บ้านลือ อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์	062-4798219

การสืบทอดภูมิปัญญา นวดแผนไทย

ตนเองเป็นผู้พิการทางการมองเห็น ได้รับโอกาสจากสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยให้เข้าอบรมการนวดแผนไทยคนตาบอด ในปี พ.ศ. 2558 ได้ฝึกอบรม 300 ชั่วโมง ได้รับใบประกาศนียบัตรจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เมื่ออบรมเสร็จสมาคมได้สนับสนุนเบาะนวด และเงินทุนสำหรับเปิดร้าน 5,500 บาท จากนั้นตนเองได้หาประสบการณ์เพิ่มเติมจากร้านนวดแผนไทยระยะหนึ่ง และได้รับใบรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหลักสูตรนวดแผนไทย เมื่อปี 2561 จึงได้เปิดร้านนวดแผนไทยของตนเอง ชื่อร้าน “ปาน นวดแผนไทย” ที่ตั้งร้าน เลขที่ 20/5 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านลือ

ความเชื่อ ความศรัทธา

“การนวดแผนไทยต้องมีการนับถือครูพ่อปู่ชีวกโกมารภัจจ์ ตนเองนั้นได้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต้องไหว้พ่อปู่ชีวกฯ ทุกวันพฤหัสบดี และร่วมพิธีกรรมไหว้พ่อปู่ชีวก ประจำปี ทุกปีที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย (สาขาจังหวัด สุราษฎร์ธานี) จัดขึ้น

วิธีการนวดแผนไทย

1. ตรวจสอบอาการของผู้มารับบริการด้วยการถามและตรวจจับเส้น/ร่างกาย
2. ขออนุญาตร่างของผู้ที่มารับบริการนวด
3. นวดตามอาการปวด ตามลำดับการนวด นวดเท้า นวดขา นวดคอ นวดไหล่ นวด ย้ำจุดที่ปวดเป็นพิเศษ
4. การนวดตามปกติหากนวดครบคอร์สใช้เวลา 2 ชั่วโมง
5. หากผู้มารับบริการมีอาการผิดปกติหรือป่วยด้วยอาการรุนแรงไม่สามารถนวดได้ เช่น ใช้สูงเกิน 38 องศา โรคกระดูกพรุน โรคมะเร็ง โรคแพร่เชื้อทุกชนิด
6. ผู้มารับบริการที่ร้านมีทุกเพศทุกวัย อาการส่วนมากปวดเอว ปวดหลัง

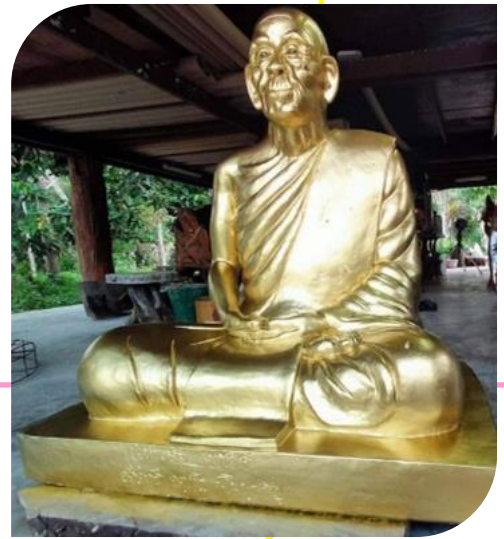
ภูมิปัญญาปั้นรูปเหมือน

นายพิสุทธิ์ ช่วยศรี

ข้อมูลส่วนตัว

วัน เดือน ปี เกิด 16 เม.ย. 2505
ที่อยู่ 34/7 หมู่ที่ 13 ต.บ้านลือ
อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 087-8892691

วัสดุ อุปกรณ์

1. ลวดสำหรับขึ้นโครง เบอร์ 10
2. ลวดผูก
3. ตาข่ายเหล็กสำหรับหุ้ม
4. กระดาษลึง
5. ปูนซีเมนต์
6. กาวลาเท็กซ์
7. สีน้ำ สีโปสเตอร์

กระดาษลึงเปื่อย

ปูนซีเมนต์

ลวด

ตาข่าย

ขั้นตอนการปั้น

1. นำกระดาษลึงแช่น้ำประมาณ 1 อาทิตย์ ให้เปื่อย
2. ขึ้นโครงด้วยลวดเบอร์ 10 ผูกด้วยลวด
3. ผสมปูนปั้น อัตราส่วน กระดาษลึงเปื่อย 4 ส่วน ปูนซีเมนต์ 2 ส่วน กาวลาเท็กซ์ 1 ส่วน คนให้เข้ากัน
4. นำปูนมาปะตามโครง รอให้แห้งประมาณ 2 วัน
5. ทาสีตามแบบให้สวยงาม

ผลงาน

